

Posudek vedoucího práce

Jakub Barbora, *Výklad snů: Freud, Jung a Boss*

Předložená práce je velice solidní deskriptivní analýzou dané problematiky pojetí snů a jejich výkladů založenou na primárních textech sledovaných autorů. Autor strážlivě a poctivě představuje příslušnou koncepci snů a práce s nimi, aby přehledně ukázal zejména difference mezi jednotlivými autorskými pozicemi bez zaujetí nějaké předem zastávané či výsledně vytvořené pozice. Jako ústřední motiv se pak ukáže riziko lpění na zaujatém teoretickém stanovisku, které následně deformuje terapeutický vhled a tím může neblaze ovlivnit případný terapeutický přínos a posun. Z tohoto hlediska se ukazuje být Bossova daseinsanalytická metoda metodou terapeuticky nejflexibilnější a nejvíce otevřenou. Tím se však nesugeruje, že je by to měla být metoda nejvíce „úspěšná“. Mizivá daseinsanalytická praxe je toho dostatečným důkazem.

Zatímco Freud i Jung – každý způsobem sobě vlastním – aspirovali o *vědecky* fundovanou terapeutickou metodu, aniž by reflektovali, co to znamená „vědeckost“ a jaké jsou bytostné charaktery (něm. *Wesen*) lidského způsobu bytí (něm. *Dasein*), Medard Boss – jelikož byl ve své intelektuální poctivosti otevřený konfrontaci s tím, co je jiné (nikoli lepší, ale zkrátka *jiné*) než věda, a to konkrétně s filosofií, *nota bene* s filosofií Martina Heideggera – si je vědom (mnohdy zhoubných) *omezení* teoretickými prekoncepty, které sice na jednu stranu přinášejí užitek a „úspěch“ (jsou efektivní), ale na druhou stranu deformují *vhled* do podstaty (něm. *Wesen*) toho, co je „předmětem“ zkoumání. Poučen metodou fenomenologické redukce proto minimalizuje teoretické koncepty, aby si uchoval *všímavou pozornost pro otevřenost* podávání se fenoménu, např. ve snech či fenoménu snění jako takového. Bossovi nejde o to, aby prokázal „úspěšnost“ a „správnost“ *té své* metody a pozice (čili jen ješitnost svého „ega“), nýbrž aby vhladem proměnil bytí své i pacientovo, a tím jejich evidenci celku jsoucího neboli světa. Terapie nemá asymetrický vztah autorita-pacient (dosl. trpící!!!): terapeut i „klient“ jsou rovnocenní partneři, kteří se chtějí dozvědět něco o bytí svém i o bytí světa, který nás každého oslovuje rozmanitým způsobem, a tím své bytí *proměnit*. Daseinsanalytická metoda si všímá toho, *co se jeví a jak se to samo jeví*, a proto se jedná o specifické *porozumění bytí* (alias „skutečnosti“) jakožto vzházení do neskrytosti a setrvávání v ní (něm. *Anwesenheit*), jak to Boss přebírá z Heideggerova promýšlení dějin bytí (něm. *Seinsgeschichte*). To však překonává *kauzální* pojetí snu jakožto něčeho způsobeného a působícího (ať freudovsky nesplněným přáním, nebo jungiánsky např. archetypem z kolektivního nevědomí – ať už v něj věříme, či nikoli), a umožňuje to právě pochopit sen jakožto způsob lidské *otevřenosti* k bytí svému i cizímu (ke světu).

Protože má předložená práce deskriptivní charakter, není jí příliš co vytknout. Proto bych pro účel obhajoby navrhol její praktickou demonstraci. Necht' autor předvede *výklad Descartových snů z noci z 10. na 11. listopad 1618*¹ z každé uvedené pozice.

Předloženou práci **doporučuji** k obhajobě s výchozím návrhem hodnocení **velmi dobře**, které bude možné v případě zdařilé obhajoby případně vylepšit.

2. srpna 2022

Aleš Novák

¹ In: Aleš Novák, *Zázračná věda. Filosofie René Descarta 1618-1620*. Praha 2012, s. 82-88.